

исследования современного международного порядка определяется состоянием турбулентности, в котором находится современная международная система, когда порядок, сформировавшийся после окончания Второй мировой войны и просуществовал более 70 лет, фактически, находится в стадии стагнации, а новый, из-за сложности, интенсивную трансформацию и постоянный динамизм структуры международной системы находится только на начальной стадии своего формирования.

Ключевые слова: международный порядок, структура международной системы, полярность, постполярность, гетерогенность, Вестфальский международный порядок.

* * *

УДК 327

Остап'як В. І.,
кандидат політичних наук,
директор Навчально–методичного центру політичних
та євроінтеграційних досліджень Прикарпатського
національного університету ім. Василя Стефаника
(Україна, Івано–Франківськ),
vasiliy.ostapiak@gmail.com

ЕКОНОМІЧНЕ ПАРТНЕРСТВО В ГЕОПОЛІТИЧНОМУ ПРОСТОРІ

Проводиться дослідження налагодження партнерства в умовах подальшої глобалізації. Доводиться необхідність досліджувати налагодження партнерства в глобальних вимірах з врахування політичної та економічної складової. Зазначається необхідність дослідження економічного партнерства в системі міжнародних відносин з врахуванням економічної складової поряд з політичними чинниками. Підкреслюється значущість економічних процесів котрі впливають на налагодження партнерства в усіх його вимірах (глобальному, регіональному та місцевому). Зазначається про необхідність подальшого дослідження економічних процесів в глобальному просторі, котрі впливають не тільки на фінансову систему світового співтовариства, але й формують політичні запити в процесі глобалізації. Запропоновано проводити подальше дослідження налагодження партнерства в системі міжнародних відносин з врахуванням економічних імперативів.

Ключові слова: партнерство, глобалізація, економіка, геополітика, Україна.

В сучасному світі проводиться формування новітніх політичних, економічних та соціальних систем, що впливають на існування людства. Потрібно по новому підійти до дослідження та осмислення ролі партнерства в глобальному просторі, що формує також новий світовий порядок. До прикладу варто проаналізувати та детально розглянути партнерство в його економічних вимірах. Вважаємо, що економічне партнерство здатне трансформувати систему міжнародних відносин, також через значну залежність світового співтовариства від глобальних ринків. Відбуваються і значні та блискавичні зміни в політичній складовій розвитку та трансформації глобальних процесів, що взаємозалежні від світових фінансово–економічних трендів. Геоекономіка викликає структурні зміни, як інституційні, так і регіональні, впровадження яких необхідне для забезпечення безпечного розвитку національної економіки [1, с. 7–9].

Доволі актуальним видається дослідження та формування партнерства в контексті налагодження економічних взаємозв'язків. Зрозуміло, що налагодження економічних та політичних партнерських взаємовідносин не тільки покращує комунікацію на міждержавному рівні, але й сприяє гармонізації міждержавних відносин. Відповідно проводячи вдалу економічну політику можна спостерігати не тільки ріст економічного та фінансового добробуту населення, але й покращення соціальних показників конкретних держав, що налагоджують таке партнерство.

Відповідно вважаємо, що економічне міждержавне партнерство є складовою політичного партнерства, що в системі міжнародних відносин виступає антикризовим

чинником розвитку, як окремих держав так і об'єднань чи міждержавних союзів, що ґрунтуються на паритетному партнерстві. Спостерігаємо, що економічне партнерство здатне покращити не тільки політичні взаємозв'язки між певними країнами, але й прискорити процеси глобалізації чи у випадку України інтеграції в ЄС.

Підкреслимо значущість дослідження економічного партнерства, як основної складової паритетного партнерства, що здатне нівелювати кризові та конфліктні прояви в політичному та економічному просторах. Доволі актуальним є дослідження налагодження економічного партнерства в контексті політичних процесів сучасної України котра потерпає від «гібридної війни» спровокованої Російською Федерацією, котра ми так вважаємо відстоєє попри політичних також і власні економічні інтереси пов'язані з промисловим потенціалом нашої країни.

Бачимо, що доволі вагомим залишається питання налагодження ефективного партнерства між Україною та ЄС від швидкості змін та інтеграційних перетворень залежатиме не тільки шлях котрий формує Київ в Західному напрямку, від швидкості економічних реформ залежатимуть і політичні реформи, котрі загалом становлять інтерес в формуванні національної безпеки. Відповідно від швидкості та якості проведених реформ залежатиме подальший розвиток та трансформація нашої країни у глобалізаційних викликах та ефективність подолання «гібридної війни».

Тому варто підкреслити, що налагодження економічного партнерства є ключовим елементом в побудові стабільного та євроінтеграційно спрямованого розвитку України. Відповідно економічний фактор здатен посприяти в налагодженні і формуванні не тільки фінансово–економічного сектору, але в стабілізації політичного життя України, а відтак економічне партнерство здатне забезпечити налагодження та нівелювання «гібридної війни», що неминуче може призвести до стабілізації політичної ситуації в регіональних, а відтак і глобальних вимірах.

Варто згадати напрацювання таких, авторів, зокрема, Ж. Атталі, Д. Гартена, Е. Люттвака, П. Лоро, П. Савона, К. Жанна, Ф. Рочча, В. Дергачов, Е. Кочетов, О. Неклеса, М. Пивоварова, В. Рогов, Ю. Хромов, Ю. Шишков, І. Алексєєнко, Т. Андрущенко, О. Білоруса, С. Вовчанича, У. Бека, В. Іноземцева, М. Косолапова, Д. Метюза, Й. Рендерса, В. Беренса, О. Неклесси, В. Співака, А. Уткіна, М. Чешкова, Є. Макаренко, І. Погорської, Є. Федуняка, О. Шевчука та ін.

Мета і завдання дослідження. Вважаємо пріоритетним завданням в здійсненні нашої наукової розвідки дослідити становлення економічного партнерства, котре здатне конструктивно вплинути на конфліктогенні фактори розвитку суспільств перехідного типу. Вважаємо, що дослідження економічного партнерства варто проводити саме в контексті налагодження політичного партнерства, як неодмінного складового імператива інтеграційних трансформацій.

Варто зазначити, що після розпаду Радянського Союзу низка країн соціалістичного табору опинилася в умовах формування нової економічної моделі існування, котра мала б трансформуватися та адаптуватися до умов подальшої глобалізації. Глобалізації в широкому розумінні з поступовим процесом глобальних перетворень економічного, соціального, культурного та політичного простору кожної держави.

Вважаємо, що подальше формування нової економічної моделі розвитку України варто запроваджувати з використанням та впровадженням економічного партнерства. Спостерігаємо, що економічна складова розвитку нашої країни після розпаду СРСР залишалася тісно взаємопов'язаною з великими за обсягом і структурою промисловими регіонами РФ. Саме така спорідненість і залежність української промисловості від економічних регіонів нашого Східного сусіда зумовила подальші деструктивні процеси та неспроможність ефективної адаптації до глобальних фінансово-економічних ринків. Низький рівень диверсифікації українських промислових підприємств та значна зорієнтованість на торгівлю сировиною, без залучення та розвитку власних виробничих потужностей призводила до значних та деструктивних процесів, в економічному та політичному середовищі, котре неспроможне якісно адаптуватися до викликів глобального світового ринку та виконує роль сировинного прирідку, для розвинених транснаціональних корпорацій.

Через значну залежність економіко-промислового комплексу України від РФ та значного політичного і економічного впливу Москви на фінансово-економічний розвиток нашої країни залишається доволі складним налагодження партнерства зокрема в економічному і політичному вимірах з ЄС. Проте членство в ЄС гарантує зміцнення національної безпеки України, захист її від агресії та територіальних претензій [2, с. 108].

Доволі значним залишається відсутність залучення та розвитку аграрного комплексу України та налагодження партнерських фінансово-економічних відносин з ЄС. Наша країна з найбільшими за об'ємами в Європі запасами чорнозему має виступати стратегічним і провідним гравцем в галузі сільського господарства в ЄС та РФ. Та в умовах розгортання значних протистоянь та гібридної війни реалізація такої стратегії призупинена.

Проте варто підкреслити, що потенціал аграрно-промислового комплексу в структурі налагодження економічного партнерства є значним і пріоритетним. Завдяки реалізації та нарощуванню інвестиційного потенціалу аграрного сектору України, завдяки впровадженню інвестиційної привабливості можна розвивати також економічне партнерство з ЄС та іншими країнами, що безумовно може вивести Україну в лідери світового економіко-аграного простору. Відповідно стабілізація та розвиток аграрного комплексу стимулюватиме розвиток політичного партнерства з країнами котрі налагодили економічне партнерство.

Відповідно пріоритетність розвитку та налагодження аграрнопромислового комплексу та застосування партнерства в економічному векторі розвитку країни, може вивести сільськогосподарський сектор в головне джерело експортних операцій. Проте задля забезпечення якісних змін в агропромисловому комплексі потрібно проводити налагодження комунікацій і співпраці в взаємозалежних ланках і підрозділах сільського господарства. Співробітництво України з Європейським Союзом необхідне для технологічного оновлення вітчизняного сільськогосподарського виробництва, підвищенню рівня зайнятості на селі. Виробничі технології більшості українських сільськогосподарських підприємств відстають від тих, що їх використовують провідні європейські країни [3]. Відтак маємо на увазі

потребу реалізації та налагодження економічного партнерства на мікрорівні, що варто досліджувати уже не з точки зору політичних, а економічних процесів.

Спостерігаємо значну залежність економічного партнерства в його глобальних вимірах та налагодження партнерства в агропромисловому комплексі України котра загалом потерпає від відсутності досконалої логістики та впровадження новітніх економічних підходів до реалізації економічного партнерства, котре відповідно динамічно впливає на налагодження політичного партнерства в глобальному просторі.

На відміну від аграрнопромислового сектору доволі важливим в налагодженні ефективного економічного партнерства залишається енергетичний сектор української економіки. Зазначимо, що налагодження та розвиток енергетичного сектору варто проводити з врахуванням специфіки сучасних реалій глобалізації, та з врахуванням подальшого політичного руху України та інтеграції в ЄС.

Передусім потрібно розробити дієву стратегію розвитку енергетичного сектору України, адже від рівня енергетичної незалежності, від рівня забезпечення та диверсифікованості енергетичного ринку залежить рівень стабільності економічної системи, а відтак і рівень стабільності розвитку, що безумовно впливатиме на стабільність формування економічного партнерства, а відтак і паритетного партнерства в системі міжнародних відносин. Тому, доволі важливим є забезпечити стабільність енергетичного сектору, від рівня розвитку котрого залежить не тільки промисловий потенціал, країни і економіки, але й всі сфери сучасного життя держави, котра здійснює євроінтеграційний рух.

Також потрібно детально розглянути питання налагодження безпеки в формування енергетичного сектору нашої країни задля забезпечення ефективного партнерства з ринками ЄС. Варто проводити політику пошуку та диверсифікації маршрутів та шляхів поставки енергетичних ресурсів задля збереження національної безпеки. Ми спостерігаємо, що партнерство зокрема в економічних вимірах енергетичного сектору здатне забезпечити національну безпеку в енергетичному секторі завдяки реалізації та розробці ефективних партнерських стратегій, котрі варто реалізовувати в системі міжнародних відносин.

Спостерігаємо, що партнерство по своїй суті володіє потенціалом налагодження та забезпечення безпеки в національних вимірах, шляхом налагодження паритетного партнерства з іншими економічними суб'єктами, котрих можна залучати в програми національної безпеки шляхом економічного співробітництва. Тому економічне партнерство в енергетичній сфері є доволі актуальним в подальших дослідженнях.

Наступним видом економічного партнерства варто все ж таки вказати саме партнерство в військовому секторі економіки України. Саме військово-економічні відносини є визначальними в побудові безпеки, зокрема економічної безпеки нашої країни у викликах глобальних загроз. Найбільш конфліктогенним процесами в нашій країні варто назвати перш за все конфлікт на сході країни та окупацію півострова Крим Російською Федерацією. Саме тому впровадження ефективних стратегій розвитку військово-промислового комплексу та налагодження військово-економічної безпеки поряд з забезпеченням розвитку аграрного сектору економіки і забезпеченням

енергетичної безпеки є найбільш пріоритетними напрямками розвитку партнерства в економічній площині. С. Поляков зазначає що, партнерство з ЄС є важливим фактором реформування Збройних Сил України [4].

Варто також зауважити, що людську історію весь час супроводжують війни та інші катаклізми, чи протистояння котрі формуються на основі військових протистоянь. Відповідно у сучасному суспільстві де зростає кількість населення також зростає кількість запитів населення відтак і рівень потреб, що в подальшому буде призводити до виникнення локальних, регіональних жорстких конфліктів котрі можна нівелювати шляхом застосування військової кооперації, співробітництва та партнерства. Саме військово-економічне партнерство може виступати запорукою стабілізації та ефективно коригувати сталий розвиток в системі міжнародних відносин.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Підводячи підсумки нашого наукової розвідки варто підкреслити про багатогранність партнерства, зокрема партнерства в економічному просторі у викликах подальшої глобалізації світового співтовариства. Багатогранність економічного партнерства продиктована різноманітністю економічних процесів та сфер економічного буття. Вважаємо за доцільне вказати на те, що економічне партнерство невід'ємно взаємопов'язане з політичним партнерством, а від так з паритетністю партнерства в системі міжнародних відносин. Відповідно партнерство може забезпечити економічну безпеку країні, від так можуть забезпечити – розвинена виробнича інфраструктура, сучасні комунікації, ефективна підтримка виробника, сприяння держави у просуванні товарів, захист виробництва від демпінгу та інші фактори, що складають основу конкурентоздатності регіональних умов господарювання [5, с. 70–83].

Ми відібрали основні напрямки економічного партнерства котре на нашу думку вартувало б розвивати і котре загалом розвиватиметься в процесі налагодження євроінтеграційних трансформаційних перетворень. Доцільним є також подальше дослідження налагодження економічного партнерства в усьому спектрі його проявів, а зокрема в аграрному, енергетичному і військово-економічному секторах.

Перспективним нам видається також дослідити інші сфери налагодження економічного партнерства та його взаємозв'язку із політичним партнерством, котре також виступає ключовим фактором перетворень в глобальному просторі. Вважаємо за доцільне підкреслити те, що ефективно економічне партнерство варто реалізовувати в глобальному просторі з збереженням національних інтересів України та врахуванні кон'юктур світових ринків.

Список використаних джерел

1. Рогов Ю. В. Формирование стратегии развития национального хозяйства: Геоэкономический подход. Автореф. дисс. ... д.э.н. – Иркутск, 2003. – 24 с.
2. Михайлова Л. І. Євроекономічна інтеграція: навчальний посібник / Л. І. Михайлова, Н. В. Волченко, Т. О. Зінчук, С. М. Кваша. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 136 с.
3. Виклики і шляхи агропродовольчого розвитку / Б. Й. Пашавер, О. В. Шубравська, Л. В. Молдован та ін. – К.: Ін-т економіки та прогнозування НАН України, 2009. – 432 с.
4. Поляков С. Ю. Військове співробітництво України і Європейського Союзу як фактор зміцнення законності і правопорядку в Збройних Силах України // Форум права. – 2013. – №1. – С.788–792.
5. Неклесса А. Геоэкономическое измерение реформ // Мировая экономика и международные экономические отношения. – 1996. – №10.

References

1. Rogov Ju. V. Formirovanie strategii razvitiya nacional'nogo hozjajstva: Geoeconomicheskij podhod. Avtoref. diss. ... d.j.e.n. – Irkutsk, 2003. – 24 s.
2. Myhajlova L. I. Jevroekonomichna integracija: navchal'nyj posibnyk / L. I. Myhajlova, N. V. Volchenko, T. O. Zinchuk, S. M. Kvasa. – K.: Centr uchbovoi' literatury, 2013. – 136 s.
3. Vyklyky i shljahy agropridovol'chogo rozvytku / B. J. Pashaver, O. V. Shubravs'ka, L. V. Moldovan ta in. – K.: In-t ekonomiky ta prognozuvannja NAN Ukrai'ny, 2009. – 432 s.
4. Poljakov S. Ju. Vijs'kove spivrobotnytctvo Ukrai'ny i Jevropejs'kogo Sojuzu jak faktor zmichennja zakonnosti i pravoporjadku v Zbrojnyh Sylah Ukrai'ny // Forum prava. – 2013. – №1. – S.788–792.
5. Neklessa A. Geoeconomicheskoe izmerenie reform // Mirovaja jekonomika i mezhdunarodne jekonomicheskie otnoshenija. – 1996. – №10.

Ostapjak V. I., PhD (in Political Science), Director of the Training Center of Political Research and European integration of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University (Ukraine, Ivano-Frankivsk), vasilij.ostapiak@gmail.com

Economic partnership in the geopolitical terms

A study in terms of establishing partnerships further globalization. We have to investigate the need for establishing partnerships with global dimensions consideration the political and economic component. The necessity of economic partnership research in international relations, taking into account the economic component along with political factors. Emphasized the importance of economic processes that affect partnership building in all its dimensions (global, regional and local). Noted the need for further study of economic processes in the global environment, which affect not only the financial system of the world community, but also form political demands in the process of globalization. A conduct further studies establishing partnerships in international relations, taking into account economic imperatives.

Keywords: partnership, globalization, economics, geopolitics, Ukraine.

Ostapjak V. I., кандидат политических наук, директор Учебно-методического центра политических и евроинтеграционных исследований Прикарпатского национального университета им. Василия Стефаника (Украина, Ивано-Франковск), vasilij.ostapiak@gmail.com

Экономическое партнерство в геополитическом пространстве

Проводится исследование налаживания партнерства в условиях дальнейшей глобализации. Доказывается необходимость исследовать налаживание партнерства в глобальных измерениях с учетом политической и экономической составляющей. Отмечается необходимость исследования экономического партнерства в системе международных отношений с учетом экономической составляющей наряду с политическими факторами. Подчеркивается значимость экономических процессов влияющих на налаживание партнерства во всех его измерениях (глобальном, региональном и местном). Отмечается о необходимости дальнейшего исследования экономических процессов в глобальном пространстве, которые влияют не только на финансовую систему мирового сообщества, но и формируют политические запросы в процессе глобализации. Предложено проводить дальнейшее исследование налаживания партнерства в системе международных отношений с учетом экономических императивов.

Ключевые слова: партнерство, глобализация, экономика, геополитика, Украина.

УДК 323.213

Піддубний С. А.,
аспірант, Маріупольський державний університет
(Україна, Маріуполь),
gileya.org.ua@gmail.com

ПОНЯТТЯ І СУТНІСТЬ СІМ'Ї У ПОЛІТОЛОГІЧНОМУ АНАЛІЗІ

Аналізуються різні наукові трактування загальнотеоретичного поняття «сім'я» у контексті дослідження сімейної політики. Автор на основі опису сучасної структури сім'ї, залучення різного рівня статистичної інформації та співставленні соціологічного, демографічного і нормативно-правового змісту сімейних відносин виводить найбільш об'єктивне, на його думку поняття «сім'ї» для політологічного аналізу. Застосовуються методи контент-аналізу, індукції, аналогії, гіпотетико-дедуктивний, здійснюються порівняльно-пізнавальні операції. Використання широкого спектру методів надає змогу дійти висновку, що термін сім'я є складним і не може бути узасяльненим. З'ясовано основні проблемні моменти наукового дискурсу на сучасному етапі